

1922

Prolog

I början av 1900-talet, när idrotten var ung i Ängelholm, drack svenska folket i genomsnitt 8 liter¹ alkohol per vuxen per år, fördelat på sprit, vin och öl. Från 1917 hade motbokssystemet införts i hela landet. 1919 tillkom en ransonering, allt för att minska alkoholkonsumtionen. Det var vid den här tiden, som myndiga, gifta män ur medelklassen, med pengar i plånboken, kunde hämta ut fyra liter i månaden på systembolaget och gå på krogen och beställa, ”två vita och en brun”. Spritmissbruket var allmänt utbrett i landet och familjetragedierna, som följde i dess spår många. En kraftig opinion mot alkoholen växte fram och en folkomröstning genomfördes detta år. Kampen fördes mellan folkrörelsens nykterister och toleransens och vällevnadens män och kvinnor ur alla samhällsklasser. Många inom kulturetablissemangen stod upp på nejsägarnas sida. Mest känd är kanske Albert Engström med sin valaffisch med inledningstexten:

”Kräftor Kräva Dessa Drycker!”

Spritfrågan vara lika mycket en jämlikhets- och jämställdhetsfråga. Arbetslösa och folk med låga inkomster fick ingen ranson alls. De gifta kvinnorna fick ingen egen motbok och på krogen fick kvinnorna nöja sig med hälften av männens tilldelning.

Kampen mot spriten fördes också i Ängelholm. I Engelholms Tidning från den 14 juni 1920 kan man läsa om ett första opinionsmöte, på samskolan, anordnat av Engelholms centralnykterhetskommitté. Huvudtalare var herr L. Fredriksson från Vä.

Avsikten vid mötet hade varit, att föredra ett resolutionsförslag mot alkoholförtäring men ”detta fann man ej nödigt, då mötet var ytterst fåtaligt besökt”. Var fanns förbudsanhängarna i Ängelholm?

Det var en dramatisk inledning på året 1922 i ”Lergökastan”. De svåra stormarna på Västkusten hösten och vintern 1921-22 drabbade även Ängelholm. Rönneå bröt igenom klitterna och fick ett nytt utlopp ungefär där vinterbadarna har sin bastu idag. Strandpaviljongen fick därför flyttades något söderut och byggdes därefter till i omgångar under våren. Mot havet uppfördes en stor serveringsterrass. Om detta kunde man läsa i Engelholms Tidning i maj månad detta år.

När fotbollssäsongen startar i april är ÄIF ensam herre på täppan. Visserligen dyker det upp en ny klubb i ”stan”, BK Sleipner men denna klubb tycks inte ha någon större verksamhet. Både Bollklubben Sparta och Höja Idrottsförening har gått i graven. Den förstnämnda för gott, den senare för drygt ett par decennier. Det betyder, att ÄIF får ett välbehövligt tillskott av spelare och nu utöver a-laget, kan mönstra ett nykomponerat och slagkraftig b-lag. Tidigare Spartaspelare som, Ragnar Borglin, Victor Bergström, Bruno Svensson, Bror Olsson, Sandberg och Karl-Erik Tengvall uppenbarar sig nu i den svarta spelardressen. Det här året är aktiviteten på Nya Torg betydligt större än året före.

I mitten av april håller Skånes Fotbollförbund sitt årsmöte. Där bestäms, att man på försök skulle starta en serie för Skånelag. Förfrågan skickas ut till föreningarna för att pejla intresset. Lottningen till spelet, om det Skånska mästerskapet genomförs samtidigt. Hela 24 lag är anmälda och ÄIF lottas i första omgången mot gamle antagonisten Höganäs Bollklubb. Den matchen skall spelas den 14 maj och som förberedelser spelar ÄIF några träningsmatcher.

I den första möter man HIF:s reservlag, en synnerligen god motståndare och en god värdemätare på hur ÄIF skall stå sig konkurrensen denna säsong.

¹ Avser alkoholkonsumtion per vuxen svensk omräknat till liter 100-procentig alkohol

Inför säsongen hade ÄIF köpt en ny, helsvart, dress. Det gör ett starkt intryck på lokaltidningens utsände. Så här inleder han sitt referat från den matchen:

”Hvad man först gaf akt på var idrottsföreningens nya fotbollsutrustning”.

HIF vinner med 2-1 och matchen döms av Karl Nilsson.

Efter en darrig inledning så övertar ÄIF kommandot i matchen för att i andra halvlek dominera ”men trots all sin öfverlägsenhet togo antingen skotten på målvakten eller på målstängerna”. Premiärskytt för Ängelholmslaget blir August Bengtsson.

Den mindre kända Bollklubben Victoria är ÄIF nästa motståndare och Helsingborgarna blir ett lätt offer för vårstra Ängelholmarna. Slutresultatet blir hela 8-1 och i Ängelholms Tidning skriver man:

”Sammanhållningen var god och för att vara så tidigt på säsongen besitta, spelarna ej så lite fart och framåtanda.” Karl Nilsson gör åter en utmärkt insats, som domare.

Den 20 april spelar ÄIF sin tredje träningsmatch för året. För motståndet svarar den kommande motståndaren i distriktsmästerskapet, Höganäs BK. ÄIF förlorar med 3-2 och var sig inte riktigt lika från de tidigare matcherna. Både ”sömniga och fumliga”, som journalisten uttrycker det men så spelades också matchen redan klockan 11.00 på förmiddagen.

Att fotboll, framförallt, är ett lagspel hade inpräntats ända sedan fotbollens inträde i det svenska idrottslivet. Journalistens kommentar till ÄIF: s centerforwards lite väl många individuella initiativ präglas tydligt av detta:

”Centern har en skicklig bollbehandling men det duger ej, att vara så själfständig. Bättre lämna bollen till medspelarna än motspelarna”. August Bengtsson är en spelare, som nu kliver fram, som en av ÄIF:s stora spelare. Han gör hemmalagets båda mål. Andra, som får beröm är Berg, Björkman, Karl-Erik Tengvall och Bruno Svensson, ”äfven om han bör akta sig för offside”.

Valborgsmässoafton öppnar Café Rönnevik². I annonsen står det, att ”den 1 maj inblåses, som vanligt på morgonen”. En tradition, som skulle leva kvar länge och som jag själf har varit med om vid några tillfällen. Saknaden var stor, när stadens politiska beslutsfattare hade den dåliga smaken, att sanktionera rivningen av denna kulturskatt.

Men det var inget ställe för nykterister åtminstone inte en Valborgsmässoafton.

I annonsen under inbjuder ÄIF Ängelholmarna till Nya Torg, samma söndag klockan 2 e.m. för att titta på stadens fotbollshjältar i match mot storlaget IFK Malmös reservlag. Tillfället för ett så bra motstånd var kanske inte så väl valt av ÄIF-ledningen.

Farhågorna var emellertid obefogade. ”Svartingarna”, som ÄIF nu ibland kallas gjorde en alldeles charmant match. Skribenten är lyrisk över hemmalagets spel. ”Det var fart och kläm i svartingarna” och efter en väl genomförd match vinner ÄIF med 3-1, vilket får betraktas, som en ännu större sensation än segern mot samma förening 1918. Den talrika publiken hejade vilt på sina favoriter. Detta gav, som det uttrycks i texten, ”matchen en nästan kontinental stämning”. Den okände artikelförfattaren är däremot obarmhärtig mot Nya Torg, som han betecknar, som ”Grönköpingsaktig” och betydligt mer lämplig för kreatur än för fotbollsspelare.

Idrottsföreningen fortsätter sin satsning på dansen i Tulla krok, trots kommunens njuuga inställning och det här året anläggs en ljusbelysning ”å öfvre promenaden” till dansbanan. Allt för att locka fler danslystna Ängelholmarna dit. Det var tydligen en viktig inkomstkälla.

Det blir spel i skånska serien för ÄIF. De andra lagen i denna försöksserie är:

Landskrona IF, HIF, Landskrona BOIS samt IFK Helsingborgs reservlag, Höganäs BK, Billesholms GIF samt Helsingborgs FF.

Söndagen den 7 maj spelar ÄIF mot Helsingborgs FF. HFF vinner med 2-1. Ett kraftigt regn hade, om det nu var möjligt, gjort ”banan” sämre än vanligt. Det vackra spelet lyste med sin

² Café Rönnevik, byggt 1875-76 som badhus men från ca 1890 enbart café. Låg alldeles nedanför minigolfbanan vid Hembyggsparken. Revs den 24 mars 1981.

frånvaro och det gjorde matchen ”tämligen ointressant” för publiken. Försvaret var, som så många gånger tidigare, ÄIF:s starkaste lagdel och Gustav Hansson var, som det står i texten, ”utan tvivel bäste man på planen”.

ÄIF spelar oavgjort, 1-1, i första omgången av Skånska mästerskapet mot Höganäs Bollklubb. ”Ett stort antal Engelholm:are hade, per bil, cykel etc. vallfärdat till spelplatsen och på ett hörbart sätt understöddes spelet av dessa”. Trots stort spelövertag och en straff, som av Berg förpassades till ”de högre rymderna”, lyckas inte ÄIF bärga segern. Till bäste spelare i matchen utses Ängelholmarnas målvakt Bror Johansson. Det blir således omspel och inför den matchen värmer ”de svarta” upp mot Halmstads IF. En viss underskattning kunde märkas. ÄIF vinner med 3-2, efter det att Halmstadsborna ”tillåts” göra två snabba reduceringsmål i slutet av matchen. ÄIF hade nog redan omspelsmatchen mot Höganäs BK i tankarna. Den spelas den 28 maj, på Nya Torg, inför över 500 åskådare. Det blir en underhållande tillställning, som ÄIF, spelmässigt, något oförtjänt vinner med 5-1 men ÄIF:s forwards med Åberg i spetsen visar prov på ett effektivt målskytte.

ÄIF överlever inte tredje omgången av DM. Helsingborgskamraterna blir för svåra. Matchen, spelas på Olympia och hemmalaget vinner med 1-0. ÄIF får bra kritik. ”Engelholm har tagit upp sig mycket sedan vi senast sågo dem. Laget lägger an på kortpassningar och med något mera täflingsvana bör de kunna räkna på en god placering i Skåneserien”.

Utbytet med Köpenhamnsklubben Hellerup, som startades 1919, får en fortsättning i juni detta år. Match har en hög status bland de fotbollsintresserade i Ängelholm. Det skrivs t.o.m. ett förhandsreferat i Engelholms Tidning dagen före där det berättas, om 1919 års möten mellan lagen. De båda lagen presenteras också. ÄIF ställer upp med följande lag, från vänsterytter räknat:

Karl-Erik Tengvall, Sandberg, ”Banne” Nilsson, August Bengtsson, Åberg, Bror Olsson, Berg, Helmer Wahlöf, Gustav Hansson, Björkman samt i mål Bror Johansson. Reserv var Sture Lindqvist och domare Karl Nilsson.

Referatet var ovanligt nog, för den här epoken, signerad. Signaturen ”Sen” förvånas över det bleka danska motståndet. ÄIF vinner med 7-0 och ”Sen” ställer sig frågan huruvida detta berodde på ”den svenska punschen eller något annat”. Han konstaterar dock, att danskarna hade målvaktsproblem. Den ordinarie ”burväktaren” hade inte hunnit till Ängelholm i tid, vilket satte sina spår. Den nye centerforwarden i ÄIF, ”Banne” Nilsson, Karl-Erik Tengvall samt Sture Lindqvist glänser i ett för dagen segerrikt hemmalag.

Danskarna får beröm för sitt gentlemannamässiga uppträdande, vilket, under denna tid var minst lika viktigt, som resultatet. Han har också en klar uppfattning om det danska kynnet. Så här avslutas artikeln:

”Gästerna syntes ta nederlaget gemytligt som en dansk ägnar och anstår och hurrade hurtigt för segrarna”.

ÄIF:s ”nya” b-lag gör den 11 juni, trots nederlag 5-6, en bra match mot starka Helsingborgskamraternas dito. Matchen spelas på Nya idrottsplatsen ute i Havsbaden. Det skall kanske påpekas, att vid den här tiden så existerade a- och b-lag var för sig i en förening. A-laget hade sina spelare och b-laget sina. Antingen så spelade man det ena eller det andra. Naturligtvis kunde man, som spelare flyttas upp eller ned mellan lagen, alltefter formen men man använde sig inte av spelartrupper på det sätt, som görs idag. De båda trupperna fastslogs före säsongen.

B-laget avverkar nu snabbt ett antal matcher. Det blir stryk mot Hasslarps Bollklubb med 3-2. I den matchen debuterar en 18-årig yngling vid namn Helmer Ekelin, som också han, liksom storebror Brynolf skulle få beträda de allsvenska arenorna. Han gör mål i sin debut och målfarligheten skulle också bli hans signum. Under midsommarhelgen spelar ÄIF-B 1-1 mot Billesholms GIF:s dito. Även denna artikel är signerad och signaturen ”Ståhl” avslutar på ett tidstypiskt sätt:

”Domaren var sympatisk och opartisk. Publiken en blandning på godt och ondt, dock mest godt.” Det gällde att uppträda gentlemannamässigt. I samma helg spelar ÄIF en träningsmatch mot Lanskrona IF. Matchen spelas ”å nya idrottsplatsen vid hafsbaden”. ÄIF vinner med 4-2. Den 9 juli spelar ÄIF sin första match i, den tidigare omtalade, Skånska Serien. Det är Lanskrona BOIS reservlag, som kommer på besök. Samma dag spelar ÄIF:s B-lag mot HIF:s ynglingalag. Reservlaget blir helt avklätt av de ystra Helsingborgsynglingarna. Slutresultatet 0-7 är inget man kan skoja bort. Signaturen ”Sen” refererar till bibeln för att beskriva hur illa det var:

”Engelholmarna fingo liksom fordom israeliterna i Babylon hänga upp sina harpor i pileträden³.”

Domare i matchen var Karl Nilsson, som efter ett välförrättat värv drog på sig målvaktsutrustningen för att vakta A-lagets mål istället för den, för dagen, förhindrade Bror Johansson.

Representationslaget räddade dagen och äran för ”svartingarna” och vann efter en övertygande laginsats med 3-2. Detta trots, att Berg åter missade en straff.

Borglin gjorde två mål och Åberg ett. Det hände en märklig sak i halvtid. Lanskronaynglingarna hade medfört ett tjog brevdovor, ”af hvilka nu en fick lämna sitt fängelse medförande, den för dess hemstad så sorgliga underrättelsen om halftidsresultatet, 1-0 till Engelholms favör”. Efter matchen skickades ännu en duva iväg, med ett än sorgligare besked, till de hårt prövade Lanskronaborna.

Den nye reportern, med signaturen ”Sen”, på lokaltidningen, hade liksom vid tidigare matcher synpunkter på publikens beteende. Så här skriver han:

”Modet stiger åter hos lokalpatrioterna. Heja-rop och fy-rop skalla. De senare obefogade, och vittnade om föga fotbollskultur – eller storstadsfasoner”.

Helsingborgs FF, som är ÄIF:s nästa motståndare i serien, beskrivs i ett förhandsrepotage den 12 juli på följande sätt:

”Fotbollsföreningen är ju ett af de bättre Helsingborgslagen och har till specialitet att spela sina matcher med högsta möjliga fart och aldrig tappa den s.k. ”sugen”.

ÄIF hade revansch, att fordra sedan vårmötet. ÄIF upprepar inte sitt storspel från förra veckan men insatsen räcker till en säker viktoria på 3-1. Åberg och ”Banne” Nilsson gör två av målen. Den tredje målskytten nämns inte vid namn. ”Banne Nilsson är en ny centerforward, som oftast får bra kritik men, som ofta kritiserats för att vara allt för bollkär och överdriva sitt dribblande.

I fotbollens barndom sågs, alltför mycket, av individuella initiativ inte med blida ögon.

Domarna kritiserades ogärna men Arthur Svensson från Höganäs föll inte ”Sen” i smaken:

”Domaren bör följa spelet, ej publikens eller andras anvisningar och studera offsideregeln.”

En gammal bekant kommer på besök veckan efter. Halmstads Bollklubb, som flera gånger tidigare gästade Nya Torg gör åter ett besök i ”Lergökastaden” den 16 juli. De tre senaste årens Halländska mästare blir en alltför hård nöt, att knäcka för ”de svarta”. Något resultat kan jag inte finna men på HBK:s hemsida kan man läsa, att ”Bollklubben” detta året besegrade Ängelholms Idrottsförening i en triangelturnering. Halmstadslaget var på väg mot elitfotbollen och i slutet av denna månad skulle de föräras en supermodern fotbollsarena, ”Örjans Vall”, som skulle bli den sista viktiga pusselbiten för inträdet i svensk elitfotboll.

³ Det berättas i psalm 137 i Psaltaren vers 2, att judarna på sin sorg över fångenskap och längtan till Herren Guds heliga stad Jerusalem och dess tempel inte ens orkade spela på sina harpor utan hängde upp dem i pilarna.

1922, del 2

B-lag går nu åter in i en aktiv period och spelar mellan den 24 och 27 juli två matcher. Den första går mot Klippans BK, ett nybildat lag. ÄIF vinner lätt med 4-1. Efter det den här segern skriver reportern, att "vi få väl anse att harporna blifvit nedtagna från pileträden".

Den andra spelas mot Hasslarps BK, som man förlorat mot en månad tidigare. Det blir en halv revansch. Matchen slutar 2-2, efter 0-2 i halvtid. Helmer Ekelin gör ÄIF: s båda mål. ÄIF ställer upp med följande lag från mål räknat:

Bergström, E. Svensson, Sture Lindqvist, Nilsson, Björn, Borg, Bruno Svensson, Helmer Ekelin, Sandberg, Borglin, Nilsson.

Reserv var en 18 år ung Karl Wahlqvist, "Kille" kallad, som skulle bli en av ÄIF:s mest värdefulla spelare under 20- och 30-talet.

Domare var ÄIF:s a-lagscenter "Banne" Nilsson.

ÄIF spelar sin tredje match i Skåneserien, mot HIF på Olympia, i slutet av juli. En serie presenteras i Engelholms Tidning inför mötet. Ett dittills obesekrat HIF leder överlägset serien på maximala poäng. ÄIF har bara spelat två omgångar men i kraft av sina två vinster så ligger man på en fjärde plats. ÄIF mönstrar följande uppställning:

Tengvall, Nilsson, Ekelin, Svensson, Åberg, Olsson, Berg, Wahllöf, Hansson, Björkman samt i mål Karl Nilsson.

HIF vinner komfortabelt med 3-1, efter 3-0 i paus. Ekelin gör ÄIF:s mål och backarna är de enda, som får beröm.

Samma helg medverkar ÄIF vid invigningen av Halmstads nya idrottsplats, Örjans Vall. Inför 12000 åskådare förklarar kronprins Gustav Adolf denna, en av Sveriges vackraste idrottsplatser, som invigd. På innerplan står säkert ÄIF:arna och förbannar sin olycka, att behöva leva med en arena, som Nya Torg. Inspirerad av invigningen kallar ÄIF till ett allmänt möte i samskolans aula för att diskutera, den för fotbollen i Ängelholm så avgörande, idrottsplatsfrågan. Om detta möte har jag berättat om i Hembygdsboken 2003 i artikeln, "Från Gröna Torg till Änglavallen".

Serietvåan, Höganäs BK, kommer till Nya Torg söndagen den 5 augusti. Lagen har mötts tre gånger under året med en vinst vardera samt en oavgjord, som resultat. Mest sugna på revansch torde gästerna vara efter det stora nederlaget vid matchen i slutet av maj.

Någon upprättelse blir det inte för "gruvlaget" men 1-1 var väl gott nog med tanke på, att resultatet blev 1-5 vid förra tillfället. ÄIF gör generöst nog båda målen. Det, i Höganäsmålet, efter ett praktskott av Joel Berg.

ÄIF:s reservlag är väldigt aktivt i augusti och tycks vara i väldigt bra form. Den 13:e krossar man Billesholms GIF. Matchen betraktas av signaturen "Stål", som "en fullständig

'walk over' för de i utmärkt form spelande engelholmarna, hvilka skickade hem billesholmarna med 11-1 på nacken".

ÄIF ställde upp med följande lag: Bergström, Svensson, Nilsson, Borg, Björn, Persson, Sköld, Kollberg, Sandberg, Lindqvist, Borglin, reserv Wahlqvist. Kollberg, en av stjärnorna under framgångsåren 1918-19, tycks nu ha återvänt till Ängelholmsfotbollen.

ÄIF ställde upp med följande lag: Bergström, Svensson, Nilsson, Borg, Björn, Persson, Sköld, Kollberg, Sandberg, Lindqvist, Borglin, reserv Wahlqvist. Kollberg, en av stjärnorna under framgångsåren 1918-19, tycks nu ha återvänt till Ängelholmsfotbollen.

ÄIF ställde upp med följande lag: Bergström, Svensson, Nilsson, Borg, Björn, Persson, Sköld, Kollberg, Sandberg, Lindqvist, Borglin, reserv Wahlqvist. Kollberg, en av stjärnorna under framgångsåren 1918-19, tycks nu ha återvänt till Ängelholmsfotbollen.

ÄIF ställde upp med följande lag: Bergström, Svensson, Nilsson, Borg, Björn, Persson, Sköld, Kollberg, Sandberg, Lindqvist, Borglin, reserv Wahlqvist. Kollberg, en av stjärnorna under framgångsåren 1918-19, tycks nu ha återvänt till Ängelholmsfotbollen.

A-laget matchar flitigt i Skåneserien under augusti månad. Det blir stryk mot starka Helsingborgskamraterna med 5-3, även om förlusten betraktades, som oväntad. ÄIF: s mål görs av August Bengtsson, "Banne" Nilsson samt Wahllöf på straff. ÄIF är litet på nedgång och lyckas inte, trots stort favoritskap, betvinga Billesholms GIF. Resultatet 1-1 betraktades,

som ett stort misslyckande. Med herr Axel Hansson, från Höganäs, som domare ställde ÄIF upp följande lag: Borglin, Lindqvist, "Banne" Nilsson, Bengtsson, Svensson, Olsson, Berg, Wahllöf, Hansson, Björkman samt Karl Nilsson. August Bengtsson gör "svartingarnas" mål efter 8 minuter men sedan var det slut på det roliga och trots stort övertag blir det inte fler mål för Ängelholmarna.

Den avgörande matchen i pokalturneringen mellan ÄIF och Hellerup spelas den 3:e september. Trots att hemmalaget vunnit de två första matcherna är det inte avgjort eftersom man bara räknar målskillnaden. "De svarta" leder emellertid betryggande med 8-4. Det betyder, att gästerna måste vinna med minst 5 mål övervikt och det den risken anses minimal. Danskarna kommer med ett helt nytt lag. Ett mycket starkare lag än tidigare års uppställningar men planen missgynnar danskarna. Deras goda samspel kommer inte till sin rätt på "Kreaturstorgets" ojämna och i allt usla plan. ÄIF mönstrar samma elva spelare, som spelade mot Billeholm veckan före.

Det blir en lätt seger för "hemmaelvan". Efter det bästa spelet på länge betvingas Hellerup med 5-2 och den åtråvärda pokalen stannar sålunda för alltid i "Lergökastan". Karl Nilsson gjorde en stormatch mellan stolparna. Ett par räddningar påminde, enligt "Stål", om hans "storhetstid". Helmer Wahllöf får också han mycket beröm:

"Hans upplägg till forwards är något, som de övriga försvarsspelarna bör söka efterlikna." En annan spelare, som nu verkar var på uppgång är Ragnar Borglin, den förre Spartaspelaren. Han uppmanas dock, att "hålla tillbaka sin dribblingslust". ÄIF leder med 3-1 i halvtid, efter två mål av "Banne" och ett av Lindqvist. I andra halvlek gör August Bengtsson 4-1 och "Banne" 5-1, innan danskarna avslutar målgörandet för dagen.

Skribenten tycker, att spelet är för hårt. Det spelas, enligt honom mer på benen än på bollen och det är Hellerup, som startar ojustheterna. Efter Hellerups sista reduceringsmål skriver han avslutningsvis:

"Bägge lagen spelade sedan tiden ut på ett sätt, som föga liknade kultiverad fotboll och en del spelare fingo eller gävo (af artighet?) mer eller mindre 'kära minnen' för längre eller kortare tid." Herr Otto Eriksson hade den grannliga uppgiften, att leda matchen och det gjorde han i stort sett bra, enligt signaturen "Stål".

Höganäs BK är nästa motståndare och ÄIF ställer upp med samma lag, som vid föregående match så när, som på vänsterbacken Björkman, som är förhindrad. Sandberg går in, som halvback och Wahllöf får spela back.

Matchen slutar oavgjort liksom förra mötet men nu är målskörden det dubbla. Detta var den femte matchen mot "Gruvlaget" på två år. Bengtsson och "Banne" gör ÄIF:s mål, det senare på den första av de två straffsparkar, som bortalaget tilldöms. Den andra "straffen" missar samme exekutor grovt genom att placera bollen utanför målet.

ÄIF ligger fortfarande på fjärde plats i serien efter sju spelade matcher, två har vunnits, två förlorats och tre har slutat oavgjort. Målskillnaden är blygsamma 14-15. HIF leder så här långt serien, en poäng före Höganäs BK.

Landskrona IF är nästa motståndare. Ett lag, som ÄIF, som bekant, besegrade vid en träningsmatch under midsommarhelgen. I ÄIF anmäler följande lag till spel söndagen den 17 september:

Tengvall, Lindqvist, B. Nilsson, Svensson, Åberg, Olsson, Berg, Wahllöf, Hansson, Björkman och Karl Nilsson.

Det blir ett riktigt bottenapp. Ett lysande undantag var Karl Nilsson i mål, som med sitt storspel lyckades begränsa förlustsiffrorna till 0-3.

Det blir beröm i alla fall. Så här avslutar "Stål" sitt reportage:

"Ängelholmspubliken är värd en särskild honnör för sitt sympatiska och lugna uppträdande, hvilket landskroniterna särskilt frapperades af."

Söndagen därpå tvingas ÄIF ställa upp med fem reserver men tar trots det, överraskande nog, poäng mot starka IFK Helsingborg. Matchen slutar 3-3. Åberg och "Banne" Nilsson får beröm för sina insatser.

Landskronalagen tillhörde under den här perioden inte ÄIF: s favoritmotståndare. BOIS reservlag blir en alltför svår konkurrent, om poängen, vid nästa seriematch. Matchen spelas i Landskrona söndagen den 1 oktober. Efter 3-0 i paus så spelar "svartingarna" upp sig i den andra halvleken och gör två mål. Hemmalaget gör, tyvärr också de, ett mål så slutresultatet blir 4-2. Borglin och Tengvall, det senare direkt på hörna, gör Ängelholmarnas mål.

Men ÄIF reser sig på "åtta". Två veckor senare anträder de åter samma resväg söderut, nu för ännu en match mot Landskrona IF.

Det fanns inga större förhoppningar på poäng, när ÄIF den 15 oktober påbörjar resan till Landskrona. Efter de föregående matcherna var självförtroendet vid lågvattenmärket. Som "lök på laxen", tvingas "de svarta", att mönstra ett reservbetonat lag. I forwardlinjen spelar inte Åberg. I hans ställe uppträder Borglin. Olsson och Berg saknas i halvbacks-uppställningen. Deras platser försvaras, för dagen, istället av Lindqvist och Björn. Den senare är en helt ny spelare. Ett tidigare oprövat kort står mellan stolparna. Hans namn är Karl Sköld. Men ÄIF sätter sina tvivlare på plats. Efter 17 minuter leder de med 3-0, efter mål av Borglin, "Banne" samt en olycklig hemmaback. Nye Sköld i målet visar sig vara mycket kapabel och räddar galant en straff i första halvlek. Den andra halvleken blir kvalitetsmässigt mycket sämre. Borglin gör ytterligare två mål men ett blir underkänt p g a offside.

L I F reducerar i slutminuten till 4-1. Om domaren, den store Landskronaprofilen och en av BOIS grundare, Frans Nilsson skriver "Stål" följande:

"Herr Frans Nilsson var bra och ovanligt opartisk".

Årets näst sista match utkämpas mot Billesholms GIF på Nya Torg. Inför denna match har ÄIF, totalt spelat 11 matcher i serien, vunnit tre, förlorat fyra samt spelat oavgjort i fyra. Med en målskillnad på 23 – 26 parkerar sig Ängelholmarna på en fjärdeplats i denna Skåneserie, som toppas av Höganäs BK och HIF: s b-lag på 19 respektive 18 poäng.

ÄIF: s lag är förändrat på två platser. Åberg är tillbaka och spelar på sin ordinarie vänsterytterplats. Sandberg ersätter Svensson, som högerytter. ÄIF vinner lätt med 5-0.

"Banne" gör två mål och Bengtsson och Borglin vardera ett. En olycklig Billesholmsback råkar nick bollen i eget mål och, som "Stål" konstaterar, "kunde Ängelholmarna lämna planen med en så pass öfverlägsen seger som 5-0 och därmed hemförande sitt 14: e poäng i serien".

Det var ekonomiskt svåra tider med stor arbetslöshet i landet så även i Ängelholm. För att stödja dem, som inte hade något arbete spelar ÄIF: s b-lag en välgörenhetsmatch sista helgen i oktober mot de Arbetslösas Fotbollsförening. Hur matchen slutar förtäljer inte historien men det spelade väl heller ingen roll i sammanhanget.

Ängelholms IF avslutar 1922: års spel i Skåneserien mot de blivande serievinnarna Helsingborgs IF: s B-lag. I förhandsreferatet den 4 november ges inte ÄIF några större chanser till att ta poäng. Det är sent på hösten och skribenten kommer med en stilla bedjan: "Snöstorm undanbedes höfligast".

Årets sista laguppställning ser ut enligt följande:

"Karl-Erik Tengvall, Ragnar Borglin, 'Banne' Nilsson, August Bengtsson, Sigfrid Åberg, Sture Lindqvist, Björn, Helmer Wahllöf, Gustav Hansson, Wahlfred Björkman samt Karl Sköld."

ÄIF gör en charmant match men det räcker inte till mot ännu bättre spelande HIF. Efter 1-0 i halvtid vinner gästerna, fullt rättvist, med 2-0 men att döma av följande utdrag ur Ängelholms Tidning på Gustav Adolfdagen den 6 november så gick det hett till:

"Den sista halftimmen urartade till ett fullständigt guerillakrig, som föga eller intet har med fotbollsspel att göra. Helsingborgsdomaren visade sig mindre kompetent och kunde eller ville inte göra sin myndighet gällande, beklagligtvis nog. Parollen blef också, spelaren först, sen

bollen. EIF: s vänsterhalf fick en välplacerad knockout och fick lämna krigsskådeplatsen med Berg, som ersättare.”

Ängelholms nye målvakt Karl Sköld koras till matchens bäste spelare.

Förhandsreferatets önskemål om bra väder hörsammades inte. Så här avslutar signaturen ”Stål” årets sista fotbollsreferat:

”Vår bön om befrielse från snöstorm beviljades ej. Det snöade och haglade ganska friskt före matchen och följaktligen blefvo Ängelholms ’fotbollsplans’, lätt räknade grässtrån ovanligt hala.” En lång och innehållsrik samt mycket framgångsrik säsong är över för staden Ängelholms fotbolls stolthet, ÄIF. Efter ett par knackiga säsonger tycks de ”de svarta”, nu med ny mundering, vara på väg mot goda fotbollstider.

Epilog

Förbudsanhängarna fanns också i Ängelholm. De tillhörde den grå tysta massan, varav många var kvinnor och barn. De var de, som främst drabbades av spritens avigsidor.

Vid förbudsomröstning i Ängelholm den 27 augusti hade de ingen chans.

Av de 2856 röstberättigade i Ängelholm, lade 1576 sin röst, vilket innebar att 55 % av de röstberättigade faktiskt använde sin rösträtt. Ett klen intresse, kan tyckas men det var en bättre siffra än vad landet totalt kunde uppvisa.

Ängelholm och Bjäre var starka nej-fästen. I Ängelholm röstade 69 % nej och 31 %, ja. På Bjäre var motsvarande siffror 81 respektive 19 procent. Relativt sett, var Skåne det landskap, som, hyste de flesta nejsägarna och Småland och Västerbotten de med flest ja-sägare.

Valrörelsen nådde aldrig några höjder i Ängelholm. Det var sparsamt med rapporteringen i Ängelholms Tidning. Det var också tunn sått med upprop och artiklar för eller emot rusdrycksförbud. Förbudsivrarna hade under veckan före omröstningen ett antal ”förbudsbilar”, som körde runt i kommunerna i Nordvästskåne för att hålla torgmöten. Man höll också några få offentliga möten och till dessa hyrde man in extratåg. I Ängelholm hade en förbudsbyrå inrättats i Café Temperances⁴ resanderum.

Ett upprop, från ja-sidan, infört i Ängelholms Tidning dagen för valdagen avslutas på följande sätt:

”Har Brattsystemet förmått göra vårt folk nyktert? Är det för mycket begärt, att förbudsvännernas metod får prövas sedan spritvännerna i årtal fått experimentera med sin?” Nej-sidan gjorde nästan inga ansatser till att svara och med facit i hand så är det lätt att konstatera att det heller inte behövdes.

Intresset för stadsfullmäktige valet samma höst var större. Hela 67 % av de röstberättigade lade sin röst den 5 november, vilket var en väldigt bra siffra i jämförelse med övriga landet. Det blev en framgång för arbetarpartiet, som nu tog över stadens styrelse. I fullmäktige skulle kommande mandatperiod sitta 12 borgerliga men 13 socialdemokrater. Av dessa var en kvinna. Hennes namn var Ellen Asker och hon tillhörde den borgerliga sidan.

Konduktör C A Carlsson, skraddare A. Lindeberg, förste lärare N. Melin, exekutionsvaktmästare Ragnar Olowsson, järnhandlare Birger Svensson, lokförare K A Kristiansson, disponent H. Rosander, köpman Ernst Paulsson, läderarbetaren Gunnar Svensson, sockerbruksarbetaren Alfred Lindén samt konduktören Axel Plan valdes också in i stadsfullmäktige 1922. Namn, som för länge sedan, för de flesta, har fallit i glömska men, som i sin samtid hade ett stort inflytande över stadens styrelse och därmed också dess framtid.

⁴ Gösta Lindblad berättade för mig vid ett av våra samtal, att Café Temperances låg på Storgatan 35. På den adressen hittar vi idag Guttsmans Foto. Caféet var från tidigt 20-talet en träffpunkt för ÄIF:are.

Huruvida den nya beslutande församlingen skulle medverka till byggandet av en riktig idrottsplats i Ängelholm var skrivet i stjärnorna men maktskiftet var nog ingen nackdel för dem, som aldrig hade slutat hoppas.